

Patella luxatie

Patella luxatie

Patella luxatie is een aandoening aan de knie van een hond of kat

De patella ligt aan de voorzijde van de knie onder de kniepees, deze hecht weer aan op de tibia (scheenbeen)

Tijdens het buigen en strekken van de knie glijdt de knieschijf (de patella) over het bovenbeen in een groef.

De vorm en diepte van de groef en het stevige gewrichtskapsel rond de knie zorgen dat de knieschijf in de groef blijft tijdens deze beweging.

Patella luxatie is een te 'losse' knieschijf.

Deze aandoening is een veel voorkomende aandoening van de knie bij honden. Het komt ook voor bij katten.

Bij dieren met een afwijkende groef of kapsel kan de knieschijf echter zomaar uit deze groef schieten (luxatie of "uit de kom").

Door het luxeren van de knieschijf wordt het kapsel opgerekt. Ook kunnen beschadigingen ontstaan in het kraakbeen en het bot van de knieschijf en de groef.

Naast deze directe schade ontstaat er ook secundaire schade in het kniegewricht zoals osteoartritis of artrose.

Deze slijtage is een probleem dat altijd langzaam verergert.

Op de langere termijn kan de hond ook hierdoor klachten ontwikkelen.

Oorzaak

- Erfelijke eigenschappen: Genetisch bepaalde anatomische afwijkingen veroorzaken de patella luxatie. Zo kan de tibia (het scheenbeen waar de kniepees aan vast zit) te veel naar binnen staan waardoor de knieschijf buiten de kraakbeengroef gedwongen wordt. Omdat het gaat om een aangeboren oorzaak, uiten de klachten zich al op jonge leeftijd.
- Trauma: Door een ongeluk of hoge impact op de knie kunnen banden oprekken/scheuren die normaal gesproken de patella op zijn plek houden.
- Lichamelijke afwijkingen: overige aandoeningen kunnen ervoor zorgen dat de knieschijf losser in de kraakbeensleuf ligt. De ziekte van Cushing is er een voorbeeld van, die zorgt voor verslapping van de pezen en spieren. Maar ook standsafwijkingen zoals O-benen, X-benen, afwijkende stand van heupen, scheenbeen of dijbeen kunnen trekkracht geven aan de patella en de kans op luxatie vergroten.

De patella kan luxeren naar de buitenkant (lateraal) of naar de binnenkant (mediaal)
De ernst van luxatie is verdeeld in graderingen:

- Graad 1
De patella is met de hand te luxeren bij een gestrekte poot. Wanneer de poot weer in de normale stand staat schiet de knieschijf vanzelf weer terug.
 - Graad 2
Hierbij schiet de patella er regelmatig naast en hond hinkt of kreupelt dan.
Door het regelmatig op en af schieten van de patella ontstaan kraakbeenveranderingen, artrose en afvlakking van de kraakbeengroef.
Deze honden (en graad 1) kunnen baat hebben bij fysiotherapie om de kans op problemen en operaties in toekomst te voorkomen/verminderen.
 - Graad 3
De knieschijf is permanent geluxeerd. Deze kan wel vaak nog terug geplaatst worden door een therapeut of dierenarts. De kraakbeengroef is ondiep of zelfs afgevlakt.
Chirurgisch ingrijpen wordt vanaf graad 3 vaak aanbevolen om pijn en verdere gewrichtsschade te voorkomen/beperken.
 - Graad 4
De knieschijf is permanent geluxeerd en de kraakbeensleuf is afgevlakt of schuin aflopend. Honden houden de poot omhoog of bij beiderzijdse luxatie lopen ze extreem afwijkend wijdbeens. Bij terugplaatsen in juiste positie "schiet" de patella er toch weer uit.
Chirurgisch ingrijpen is meestal noodzakelijk.
-

Symptomen

- Manken of hinkelen (enkele passen tot langere tijd)
 - Schietend, knakkend gevoel of geluid bij buigen en strekken achterpoot.
 - Onvermogen poot te buigen of strekken
 - Stijfheid
 - Verminderd belasten op aangedane poot
 - Pijn
 - Verminderde wil tot bewegen
-

Diagnose

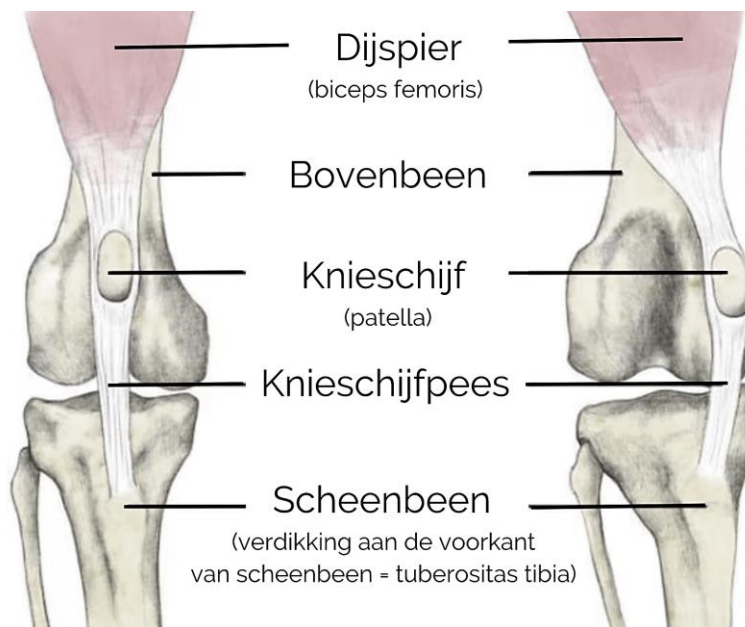
Op basis van lichamelijk onderzoek waarbij de dierenarts of fysiotherapeut de knieschijf voelt en bewegingen maakt met de achterpoot kan een inschatting gemaakt worden van de ernst van patella luxatie.

In sommige gevallen kan aanvullend beeldvormend onderzoek, zoals röntgenfoto's, nodig zijn om de ernst van de luxatie en eventuele bijkomende afwijkingen te evalueren.

Anatomie knie en patella luxatie

Normale stand patella

patella geluxeed naar mediaal

Röntgenbeeld

Normale positie patella

patella geluxeed naar lateraal

Patella luxatie

Graad 1-2

- Aangepaste van activiteit
 - Fysiotherapie
- Gewichtsbeheersing
- Pijnbestrijding indien nodig

Graad 3-4

- Chirurgisch ingrijpen kan noodzakelijk zijn. verschillende chirurgische technieken om de positie van de knieschijf te corrigeren kunnen zijn:
 - verdiepen van de groef in het dijbeen,
 - het verplaatsen van de pees die de patella op zijn plaats houdt,
 - het aanpassen van de botstructuren om de stabiliteit van het kniegewricht te verbeteren.

Na de operatie

De herstelperiode na de operatie kan variëren, maar meestal duurt het enkele weken tot maanden voordat de hond volledig hersteld is. Tijdens deze periode is het belangrijk om de activiteit van je hond te beperken en met behulp van een fysiotherapeut de belastbaarheid op te bouwen.
In overleg met de dierenarts krijgt de hond na de operatie nog pijnmedicatie

Prognose en preventie

Ondanks dat de klachten vaak op jonge leeftijd starten is met de juiste behandeling de prognose redelijk goed tot goed.

Vermijd overbelasting op jonge leeftijd
Zorg voor een gezond gewicht behouden
Zorg voor regelmatige beweging: sterke spieren, soepele gewrichten